

Státní kulturní politika

základní programový dokument
(a/nebo kniha přání a stížností?)

3am181, Kulturní politika, národní, regionální a místní kultura

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Státní kulturní politika

- Přijímána Vládou ČR formou usnesení.
- V usnesení vláda ukládá ministru kultury „splnit cíle kulturní politiky“ (Státní kulturní politika na léta 2009-2014 - mkcr.cz) či „realizovat ve spolupráci s ostatními členy vlády priority, záměry a opatření Státní kulturní politiky“ (Státní kulturní politika na léta 2015 - 2020 (s výhledem do roku 2025) - mkcr.cz).
- Některá opatření se však objevují v dokumentech opakovaně – jde zčásti o dlouhodobé cíle, někdy však tyto cíle přes zařazení do SKP nebyly splněny a následně byly zařazeny do dokumentu na další období.
- Př. – návrh nového památkového zákona

Tři kulturněpolitické dokumenty ČR

- Kulturní politika v České republice 2001 – úvodní, v mnoha ohledech progresivní, dnes už takřka nedohledatelná.
- Státní kulturní politika na léta 2009–2014 – opatrná, advokační, přesto v mnoha opatřeních nenaplněná.
- Státní kulturní politika na léta 2015–2020 (s výhledem do roku 2025) – odvážná, čekající na zhodnocení.

Cíle Státní kulturní politiky 2009–2014

CÍL 1 – EKONOMICKÁ A SPOLEČENSKÁ DIMENZE

- *Využít přínosů umění a kulturního dědictví a s nimi spojené kreativity pro zvýšení konkurenceschopnosti ostatních oborů a činností.*

CÍL 2 – OBČANSKÁ DIMENZE - ROZVOJ OSOBNOSTI

- *Zvýraznit roli kultury v individuálním profesním a osobnostním růstu občanů, zejména pro rozvoj tvořivosti, kultivaci demokratických hodnot a individuálních postojů a pro posilování odpovědnosti za zděděné i vytvářené hodnoty.*

-

CÍL 3 – ROLE STÁTU, KRAJŮ A OBCÍ PŘI PODPOŘE ZACHOVÁNÍ A TVORBY KULTURNÍCH HODNOT

- *Poskytovat přímou i nepřímou podporu uchování existujících kulturních hodnot a nakládání s nimi, stejně jako tvorbě hodnot nových.*

CÍL 4 –ROLE STÁTU PŘI TVORBĚ PRAVIDEL

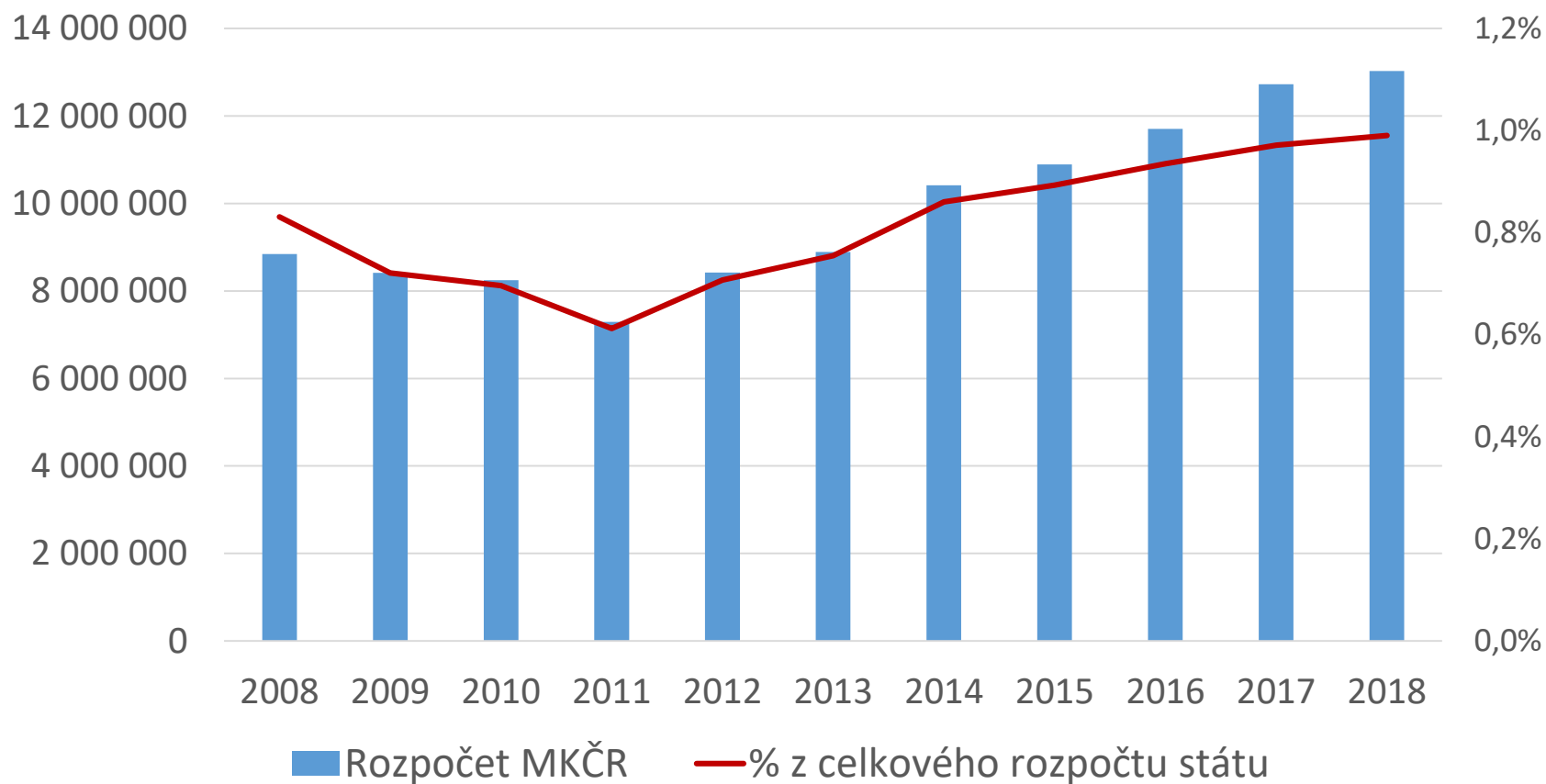
- *Vytvářet transparentní a nediskriminační prostředí pro kulturní aktivity a jejich podporu z úrovně státu, krajů a obcí.*

Celkové náklady na implementaci úkolů/opatření Státní kulturní politiky na léta 2009–14 (návrh)

- Celkové náklady zahrnovaly pouze součty nákladů vyplývajících z nově stanovených úkolů / opatření, nebyly v nich započteny výdaje na běžnou činnost MK ani výdaje na kofinancování projektů IOP

Rok 2010	277 mil. Kč
Rok 2011	497 mil. Kč
Rok 2012	496 mil. Kč
Rok 2013	502 mil. Kč
Rok 2014	462 mil Kč
Celkem 2010–2014	2 234 mil Kč

Vývoj rozpočtu MKČR (2008–2018)

Zdroj: Archiv autora

CÍL 3: ROLE STÁTU, KRAJŮ A OBCÍ PŘI PODPOŘE ZACHOVÁNÍ A TVORBY KULTURNÍCH HODNOT

*„Vzhledem k provedené reformě veřejné správy není už dnes možné, aby tento cíl realizovaly pouze státní orgány a instituce. **Tento cíl může být účinně plněn, pokud bude splněn politický závazek vydávat na podporu kultury 1 % ze státního rozpočtu.** Sem rovněž spadá oblast využití prostředků z podpůrných fondů EU (strukturální fondy/IOP, ROP; komunitární fondy) ve kterých mají orgány činné v oblasti kultury řídicí či spoluřídicí funkci. Patří sem i daňová a rozpočtová politika, zaměřená na překonání stereotypu kultury jako ‘nadstavby’ či rezortu, na který pouze ‘zbude’, jakož i na vytvoření daňově zajímavých možností pro podporu kultury ze strany podnikatelů...“*

(Státní kulturní politika na léta 2009-2014 - mkcr.cz, 2019)

Předkládací zpráva k aktualizovanému Plánu implementace SKP

„Ministerstvo kultury upozorňovalo, že zásadní význam pro proveditelnost úkolů a opatření a tím i pro naplnění cílů Státní kulturní politiky má zvýšení podílu výdajů státního rozpočtu na podporu kultury postupně až na 1 % státního rozpočtu, tj. na úroveň srovnatelnou s vyspělými zeměmi EU. Reálná makroekonomická situace a aktuální výhled výdajů státního rozpočtu neumožňují realizovat Státní kulturní politiku na léta 2009-2014 v rozsahu schváleném usnesením vlády č. 1452 ze dne 19. listopadu 2008 a výše uvedené zvýšení podílu rozpočtu na 1% považuje v této souvislosti za nereálné. Předkládaný materiál proto mění Plán implementace státní kulturní politiky na léta 2009–2014 a s ohledem na ekonomickou situaci nemá zvláštní požadavky na státní rozpočet, úkoly budou plněny v rámci rozpočtu kapitoly Ministerstva kultury.“

(Státní kulturní politika na léta 2009-2014 - mkcr.cz, 2019)

SKP:

3.3. Podpora akviziční činnosti muzeí, galerií, knihoven a Národního filmového archivu

Vedle standardní akviziční činnosti je současné období charakteristické velkým množstvím příležitostí získávat kulturní statky mající zcela mimořádný význam pro sbírky, mobiliáře památkových objektů, knihovny či archivy, nově se objevivší na trhu v souvislosti s vlastnickými změnami v nedávných letech. Stejně tak by i knihovny měly zachycovat a dokumentovat stále bohatší knihovní fond domácí a zahraniční produkce včetně nových médií a elektronických zdrojů. Tuto šanci je nezbytné systematicky využít, na základě jasně stanovených pravidel a metodiky.

(Státní kulturní politika na léta 2009-2014 - mkcr.cz, 2019)

Vyhodnocení Státní kulturní politiky 2009 – 14:

Od roku 2008, kdy došlo ke zvýšení DPH u knih a časopisů z 5 na 10 %, se snížil objem nákupu knihovních fondů o 12 %, s dalším zvýšením DPH lze očekávat další negativní dopady na schopnost knihoven získávat aktuální literaturu. V podstatné míře chybí cizojazyčná beletrie, zahraniční populárně naučná literatura, jazykové příručky. Omezena je také nabídka literatury pro národnostní a etnické menšiny trvale žijící na území ČR i pro znevýhodněné skupiny obyvatel – zrakově postižené. Podíl těchto obyvatel se stále zvyšuje, ale knihovny jim nejsou schopny nabídnout odpovídající služby.

(Informace o plnění Státní kulturní politiky 2009 - 2013 - mkcr.cz., 2019)

„Program podpory akviziční činnosti muzeí a galerií, zřizovaných Ministerstvem kultury, na léta 2004 až 2008 byl definován a vytvořen na základě požadavku obsaženém v Koncepti účinnější péče o movité kulturní dědictví v České republice na léta 2003 – 2008 schválené usnesením vlády ČR z 10. ledna 2001 č. 40.

Hlavním cílem programu mělo být systémové řešení racionálního rozvoje sbírek muzejní povahy ve vlastnictví České republiky ve střednědobém horizontu a zajištění jejího kontinuálního a vyváženého rozvoje formou podpory akviziční činnosti sbírkotvorných organizací zřizovaných Ministerstvem kultury.

Ačkoliv Ministerstvo kultury při sestavování kapitoly 334 pravidelně a v souladu s citovaným usnesením vlády požadovalo navýšení svého rozpočtu, k nastartování a zajištění programu nedošlo, neboť po celou dobu jeho formální existence nebyly ze státního rozpočtu uvolněny žádné finanční prostředky. Program tak, navzdory svému schválení vládou, nemohl být realizován.“

IOP 5.1. – projekty desetiletí

Příjemce	Název projektu
NPÚ	Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži
NPÚ	Centrum obnovy památek architektury 20. století (Brno)
Město Jindřichův Hradec	Národní muzeum fotografie a dílna tapisérií-centrum původních řemesel a unikátních technologií
Římskokatolická farnost Velehrad	Velehrad-Centrum kulturního dialogu západní a východní Evropy
Statutární město Brno	Vila Tugendhat
Dolní oblast Vítkovice	Zpřístupnění a nové využití NKP Vítkovice
Město Litomyšl	Revitalizace zámeckého návrší v Litomyšli
Federace židovských obcí v ČR	Revitalizace židovských památek v ČR
Národní technické museum, Praha	Centrum stavitelského dědictví v Plasích
Multifunkční centrum zámek Lednice, z.s.p.o.	Zámecká jízdárna v Lednici - multifunkční centrum
Kanonie premonstrátů Teplá	Vzorová obnova NKP Klášter premonstrátů Teplá
NPÚ	Kuks - Granátové jablko
NPÚ	Schola naturalis - projekt revitalizace zámku Veltrusy a centrum Evropské úmluvy o krajině
Město Český Krumlov	Revitalizace areálu klášterů Český Krumlov
Terezín - město změny, z.s.p.o.	Terezín - Projekt oživení historických památek

Priority Státní kulturní politiky 2015–2020

1. Podpora kulturní identity, kulturní rozmanitosti a mezikulturního dialogu
2. Rozvoj kreativity, podpora kulturních činností a vzniku kulturních statků, poskytování veřejných kulturních služeb, práce s publikem, podpora přístupu ke kultuře a rozvoj participativní kultury usnadňující sociální začlenění
3. Uchování kulturního dědictví
4. Využití kulturního dědictví a kulturních činností, služeb a statků pro rozvoj hospodářství a zvyšování konkurenceschopnosti, podpora mobility
5. Využití nástrojů eCulture pro rozvoj kultury
6. Efektivnější prostředí pro podporu kulturních činností, poskytování veřejných kulturních služeb, vzniku kulturních statků a uchování kulturního dědictví

Sumarizace finančních dopadů vyplývajících z Plánu implementace Státní kulturní politiky

Rok	Implementace SKP
2016	3 853 650 000
2017	4 799 370 000
2018	5 031 820 000
2019	4 957 500 000
2020	5 406 430 000

(Státní kulturní politika na léta 2015 - 2020
(s výhledem do roku 2025) - mkcr.cz., 2019)

„Usnesením vlády se ministru kultury ukládá ve spolupráci s ostatními členy vlády realizovat Plán implementace. Vyčíslené finanční dopady na státní rozpočet uvedené v materiálu Plán implementace představují optimální výši prostředků státního rozpočtu na implementaci Státní kulturní politiky. Samotné přijetí Plánu implementace je rozpočtově neutrální a fáze a úkoly Plánu budou realizovány v míře odpovídající aktuálním rozpočtovým možnostem, v rámci schváleného rozpočtu na příslušný rok.“

Sumarizace finančních dopadů vyplývajících z Plánu implementace Státní kulturní politiky (v mil. Kč)			
Rok	Výhled rozpočtu MK*	Implementace SKP	Výdaje na SKP nekryté rozpočtem
2016	3 517,00	3 853,65	-336,65
2017	3 496,00	4 799,37	-1 303,37
2018	3 496,00	5 031,82	-1 535,82
2019	0,00	4 957,50	-4 957,50
2020	0,00	5 406,43	-5 406,43

(Státní kulturní politika na léta 2015 - 2020
(s výhledem do roku 2025) - mkcr.cz., 2019)

Vývoj v případě rozpočtu MKČR ve výši 1 % státního rozpočtu

Sumarizace finančních dopadů vyplývajících z Plánu implementace Státní kulturní politiky (v mil. Kč)			
Rok	Aproximovaný rozpočet MK*	Implementace SKP	Výdaje na SKP nekryté rozpočtem
2016	3 810,00	3 853,65	-336,65
2017	6 023,00	4 799,37	-1 303,37
2018	6 722,00	5 031,82	-1 535,82
2019	0,00	4 957,50	-4 957,50
2020	0,00	5 406,43	-5 406,43

- Celkové číslo určené pro tzv. aproximovaný rozpočet MK (cílový k 1 % státního rozpočtu) bez započítání výdajů, které nejsou předmětem Státní kulturní politiky.

Aproxim. rozpočet – Výdaje na církve a náboženské spol. – Výdaje na činnost úřadu
– Platby mezinárodním spol. a dalším organizacím – Program péče o národní kulturní poklad –
Příspěvek na provoz příspěvkovým organizacím.

Vybrané priority SKP 2015–2020

1.2.1.C: Navýšení prostředků grantového systému KA: tanec, divadlo, hudba, výtvarné umění		2016	250 000 000
		2017	250 000 000
		2018	260 000 000
		2019	270 000 000
		2020	280 000 000

1.2.1.E: Posílit stávající Program státní podpory profesionálních divadel, orchestrů a pěveckých sborů	Dle usnesení vlády č. 902/2003.	2016	200 000 000
		2017	200 000 000
		2018	220 000 000
		2019	230 000 000
		2020	240 000 000

2.2.2.C: Finančně podporovat investiční projekty veřejných muzeí, galerií a knihoven v regionech		2016	600 000 000
		2017	600 000 000
		2018	600 000 000
		2019	600 000 000
		2020	600 000 000

Reference

- *Implementace Státní kulturní politiky - mkcr.cz.* (2019). [vid. 2019-04-18]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/implementace-statni-kulturni-politiky-1263.html>.
- *Informace o plnění Státní kulturní politiky 2009 - 2013 - mkcr.cz. (2019).* [vid. 2019-04-18]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/informace-o-plneni-statni-kulturni-politiky-2009-2013-1258.html>.
- *KULTURNÍ POLITIKA V ČESKÉ REPUBLICE - 2001-0-011.pdf.* (2010, 9. srpna). [vid. 2019-04-11]. Dostupné z: <http://sdruk.mlp.cz/data/xinha/sdruk/ks2001/2001-0-011.pdf>.
- *Státní kulturní politika na léta 2009-2014 - mkcr.cz.* (2019). [vid. 2019-04-11]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/statni-kulturni-politika-na-leta-2009-2014-1265.html>.
- *Státní kulturní politika na léta 2015 - 2020 (s výhledem do roku 2025) - mkcr.cz.* (2019) [vid. 2019-04-11]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/statni-kulturni-politika-na-leta-2009-2014-1265.html>.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

